

Rozšíření Zkušebního řádu KJ-ČR Brno
platného od 1.7.1999

o zkoušku

ZPU – S

Zkouška pracovní upotřebitelnosti – speciál.

ZKOUŠKA PRACOVNÍ UPOTŘEBITELNOSTI SPECIÁL – ZPU-S.

KRITERIA PRO ZKOUŠKU ZPU-S.

1. Stáří psa nejméně 14 měsíců
2. Účast na zkoušce podmiňuje úspěšné splnění zkoušky ZPU-1.
3. Povelová technika je uvedena v obsahu zkoušek (P-posunkový, Z-zvukový) – ve většině případů jsou povoleny oba způsoby (P/Z). Není povoleno oslovování psa (vyjma přivolání).
4. Všechny cviky se provádí na pokyn rozhodčího.
5. Provádění zkoušky podléhá Řádu ochrany zvířat při veřejném vystoupení – zkouškách ovladatelnosti a pracovní upotřebitelnosti psů a ustanovení Zkušebního řádu KJ-ČR.
6. Hodnocení výsledků zkoušky ZPU-S

Pro splnění zkoušky je třeba získat min.70% bodů z každé její části. Ze součtu bodů ze všech částí zkoušky se pak stanovuje výsledná známka takto:

výborně	286 – 300 bodů
velmi dobře	270 – 285 bodů
dobře	240 – 265 bodů
uspokojivě	210 – 239 bodů
nesplněno	0 – 209 bodů

OBSAH ZKOUŠKY ZPU-S.

I. Stopa

Cizí cca 300m dlouhá, stáří 30 min., 2x lomená (z toho 1 ostrý úhel), 2 předměty (jeden na prvním nebo druhém úseku, druhý předmět stopu ukončuje), předměty jsou z pachově svého materiálu o rozměrech cca 10x5x1cm a nesmí se barvou podstatně lišit od okolního terénu. Nášlap je na úseku 20 kroků (kolmém na 1.úsek stopy) s identifikačním předmětem (bez bodového hodnocení) s časovým limitem 2 minut. P/Z. Limit na vypracování stopy je 15 minut.

II. Poslušnost

	Povel.technika	Body
1. Přivolání s předsednutím před psovodem	P/Z	10
2. Ovladatelnost bez vodítka	--/Z	10

<i>BLOK (mezi cviky nelze psa chválit ani ho upravovat)</i>		
3. Sedni-lehni-vstaň (10 kroků před psovodem)	P/Z	10
4. Štěkání v leže (10 kroků před psovodem)	P/Z	10
5. Plížení (10 kroků ke psovodovi)	P/Z	10
-----		
6. Odložení za pochodu vsedě	--/Z	10
7. Odložení za poklusu vleže s přivoláním	--/Z	10
8. Aport šplhem	--/Z	10
9. Kladina nízká (s náběhovými prkny tam i zpět)	--/Z	10
10. Odložení (30 kroků, psovod v úkrytu)	P/Z	10

CELKEM		100

III Speciální cviky

	Povel.technika	Body
1. Vysílání (2x, 30 kroků)	P/Z	10
2. Skok daleký (přes makety)	P/Z	10
3. Vodorovný žebřík	P/Z	10
4. Houpačka	P/Z	5
5. Kladina pohyblivá (na sudech)	P/Z	5
6. Rozlišování předmětů (1vlastní mezi 4 stejného pachu)	P/Z	10

<i>BLOK (cviky jsou však vykonávány na pokyn rozhodčího)</i>		
7. Průzkum terénu (50-60kroků x 80-90 kroků, 3+3 směry)	P/Z	10
8. Označení osoby sedící v úkrytu	----	10
9. Klid psa vleže při kontrole osoby	--/Z	5
10. Označení osoby ležící v úkrytu mezi 3 ohni	----	20
11. Klid psa vleže při kontrole osoby	--/Z	5

CELKEM		100

PROVÁDĚNÍ CVIKŮ ZKOUŠKY ZPU-S.

Stopa.

Kladení stopy.

Kladeč se zastaví na počátku stopy a položí identifikační předmět (pachově savý, nejlépe textil). Pokládá pachovou stopu obvyklým způsobem tak, aby první úsek byl kolmý na pomyslnou osu vyhledávání předmětu. Kladeč je s rozhodčím předem domluven na kterém úseku bude první předmět a jak bude vypadat stopa (který lom bude pravouhlý a který bude ostrý). Tvar stopy a položení předmětů určuje rozhodčí.

Provádění stopy.

Psovod se psem nesmí být přítomen na dohled pokládání stopy.

Psovod při hlášení musí přesně uvést, jak pes předměty položené na stopě označuje (neplatí pro „identifikační“ předmět).

Rozhodčí vymezení hranice osy prohledávání (mohou být předem označeny např. praporky apod.) pro nalezení „identifikačního“ předmětu a dá pokyn psovodovi k vypracování stopy. Pes má 2 minuty na to, aby našel „identifikační“ předmět – psovod poté zvednutím ruky oznámí, že zahajuje stopování. Je na vůli psovoda, jak „identifikační“ předmět, před započítáním vypracování stopy, využije. Pokud pes předmět nenalezne a psovod neoznámí zahájení vypracování stopy do stanoveného limitu, je práce psa na stopě ukončena.

Pes může být na stopovacím vodítku nebo volně - vždy však minimálně 10m od psovoda.

Rámcové hodnocení: uvedení na stopu + 1.úsek –30 bodů, 2.úsek – 27 bodů, 3.úsek –23 bodů, předměty – 20 bodů. Pokud se pes vzdálí více jak 10m od stopy, nebo ji delší dobu nesleduje, popř. překročí limit na její vypracování je práce na stopě ukončena.

Schéma uvádění psa na stopu a možné tvary stop jsou uvedeny v příloze.

Poslušnost.

1. Přivolání s předsednutím psa před psovodem

Viz. zkouška ZOP-varianta A – vzdálenost na povel volno min.15 kroků. Pokud se na 3. povel pes nevzdálí na požadovanou vzdálenost je cvik anulován. Nepřivolání psa na 2. povel je důvodem k ukončení zkoušky a to v kterékoliv části.

2. Ovladatelnost bez vodítka.

Viz. Zkouška ZOP

3. Sedni – lehni – vstaň

Povely jako při zkoušce ZOP. Provádí se 10 kroků před psovodem, pes bez vodítka. Jde o první cvik bloku v poslušnosti. Opustí-li pes při provádění cviků původní místo o více jak 3m, je cvik anulován. Rozhodčí po ukončení cviku eventuálně vyzve psovoda k úpravě vzdálenosti na původních 10 kroků a to tak, že psovod se ze svého stanoviště posune přímo na místo určené rozhodčím. Po ukončení cviků nesmí psovod psa ani chválit ani upravovat.

4. Štěkej.

Pes leží. Povel jako při zkoušce ZPU-1 – vše ostatní obdobně jako u předchozího cviku.

5. Plížení ke psovodovi.

Povel: „Plaz“ , komíhání pravé ruky dlaní k zemi nalevo a napravo v úrovni boků psovoda. „Sedni“ , „K noze“.

Pes se nepřerušovaně plazí bez přílišného zvedání zadě a u psovoda zůstává ležet do pokynu rozhodčího z jehož podnětu psovod povelom psa posadí a následně usměrní k noze. Tím končí blok cviků poslušnosti.

6. Odložení vsedě za pochodu.

Povel: „Sedni“ , „K noze“

Psovod pochodující s neupoutaným psem na pokyn rozhodčího povelom „Sedni“ odloží psa a pokračuje v chůzi cca 30 kroků. Až na pokyn rozhodčího se zastaví a otočí se ke psu. Na další pokyny psovod jde ke psu a posadí ho u nohy.

7. Odložení za poklusu vleže s přivoláním.

Povely: „Lehni“ , „Ke mně“ , „K noze“.

Psovod za poklusu s neupoutaným psem na pokyn rozhodčího povelom „Lehni“ odloží psa a pokračuje v běhu cca 20 kroků. Poté, na pokyn rozhodčího, změni rytmus chůze na pochod (cca 10 kroků) a zastaví se s obratem ke psu. Na další pokyny psovod psa přivolá a posadí ho u nohy.

8. Aport šplhem (šikmá stěna cca 180 cm) .

Povely: „Vpřed“ , „Aport“ , „Pust“ , „K noze“.

Jako aport lze použít výhradně dřevěnou činku.

Psovod stojí s neupoutaným psem před překážkou typu A. Na pokyn rozhodčího odhodí aport přes překážku, na další pokyn vyše psa s povely „Vpřed“ a „Aport,“. Povel „Aport,“ musí zaznít dříve, než pes za překážkou dopadne. Pes

překoná překážku, rychle a pevně uchopí aport a přeskočí překážku zpět. Usedne před psovoda. Na pokyn rozhodčího psovod psu aport odebere a usměrní ho k noze.

9. Kladina nízká (cca 100 cm).

Povely: „Vpřed“, „Zpět“, „Knoze“.

Pes s neupoutaným psem před kladinou na pokyn rozhodčího vydá psu povel „Vpřed“. Jakmile pes sejde na konci z náběhového prkna kladiny zavelí psovod psu „Zpět“. Pes se vrátí po kladině a předsedá u psovoda. Na pokyn rozhodčího psovod usměrní psa k noze.

10. Odložení.

Povely: „Lehni“, „Zůstaň“, „Knoze“

Viz zkouška ZPU-1.

Speciální cviky.

Discipliny této části zkoušky jsou voleny tak, aby je bylo možno provádět na cvičišti nebo hřišti za přítomnosti diváků.

1. Vysílání.

Povely: „Vpřed“, „Lehni“, „Ke mně“, „Knoze“

Provádí se ve dvou směrech.

Pro tento účel jsou na ploše předem vyznačeny: výchozí bod (může být totožný s výchozím bodem pro poslušnost) a dva body vzdálené od výchozího bodu 30 kroků se směrovou odchylkou minimálně 60°.

Na pokyn rozhodčího vyjde psovod se psem směrem, který rovněž určí rozhodčí a po 5-10 krocích vysílá psa vpřed na požadovaných 30 kroků a sám zůstává stát. Jakmile pes dosáhne označeného místa, psovod vydá povel „Lehni“. Nepřesné ulehnutí není chybou. Na pokyn rozhodčího psovod psa přivolá, usměrní k noze a vrátí se na výchozí bod. Na další pokyny psovod zopakuje totéž v druhém směru s tím rozdílem, že psovod si na pokyn rozhodčího pro psa dojde a usměrní ho do základního postoje.

Rámcové hodnocení: 1.vysílání – 6 bodů, 2.vysílání – 4 body.

2. Skok daleký.

Překážka: buď přírodní příkop min. 0,5 m hloubce, nebo zátaras o výšce max.30cm v délce 1,5m.

Povely: „Vpřed“, „Stůj“, „K noze“.

Na pokyn rozhodčího a povel psovoda pes překoná překážku a na povel zůstává stát (na směru jeho postoje nezáleží). Psovod přichází ke psu, usměrní ho k noze a přechází na další překážku.

3. Vodorovný žebřík.

Překážka: dřevěný nebo kovový žebřík s dřevěnými příčkami, na dvou asi 50cm podpěrách, délka cca 4m, šířka asi 50cm, vzdálenost příček asi 30cm, šířka příček asi 30 cm. Z jedné strany je náběhové prkno

Povely: „Vpřed“, „Stůj“, „K noze“.

Na pokyn rozhodčího a povel psovoda pes vyběhne po náběhovém prkně. Jakmile má pes všechny 4 nohy na žebří, vychází psovod a společně pokračují. Na konci psovod snáší psa v náručí na zem.

4. Houpačka.

Překážka: prkno asi 4m dlouhé, 30cm široké, mírně za polovinou podložené asi ve 40 cm výšce (lze použít houpačku pro agility).

Povely: „Vpřed“, „K noze“.

Na pokyn rozhodčího a povel psovoda pes dojde až ke sklopnému bodu houpačky a prkno sklopí. V tomto okamžiku vychází psovod a jde podél překážky vedle psa aniž by mu pomáhal či se dotýkal překážky. Po seběhnutí psa z prkna přiřadí psovod psa k noze a pokračuje k další překážce.

5. Kladina pohyblivá.

Překážka: 2 stejně velké sudy cca 40cm v průměru a přes ně prkno o délce asi 4m a šířce cca 30cm.

Povely: „Vpřed“, „Stůj“, „K noze“.

Na pokyn rozhodčího a povel psovoda pes dojde cca doprostřed kladiny. Psovod povel psa zastaví, dojde ho a spolu pokračují až do seskoku psa z kladiny. Poté, na pokyn rozhodčího, se psovod se psem zastaví.

6. Rozlišování předmětů.

Povely: „Přines“ - ukázání pravou rukou do směru k předmětům.

Pořadatel zkoušek musí mít dostatečný počet cizích předmětů (dřevěné kolíky o rozměrech 10 x 5 x 2-3cm, mohou být částečně obaleny textílem, koženkou apod. a musí být výrazně očíslovány).

Při zahajovacím nástupu zkoušek rozdává vedoucí zkoušek všem psovodům ucházejících se o zkoušku ZPU-S po jednom výše popsaném předmětu. Ostatní předměty uschová v umělohmotném sáčku mimo dosah kohokoliv.

Na pokyn rozhodčího vedoucí zkoušek rozloží do mírného půlkruhu 4 výše popsané předměty ve vzdálenosti cca 50-70 cm od sebe s dvojnásobnou mezerou mezi předměty – kde, určí rozhodčí. Psovod přijde k půlkruhu se psem cca 6-7 kroků. Psa odloží a přidá do půlkruhu předmět zapůjčený při nástupu do mezery dle pokynů rozhodčího. Vráť se ke psu.

Na pokyn nechá psovod psa vyhledávat „jeho“ předmět, který musí k němu poté přiaportovat. Uchopí-li pes nesprávný předmět a udělá s ním min. 3 kroky k psovodovi, je cvik anulován.

V tomto místě může být poslušnost speciálních cviků přerušena a mohou pokračovat postupně další účastníci zkoušek. Z organizačního hlediska to přispěje k úpravě prostoru pro závěrečný blok cviků.

7. Průzkum terénu.

Povely: „Revír“ - ukázání rukou do směru vyslání psa.

Vytýčení prostoru je možné standardními zástěnami nebo papírovým krabicemi přibližně stejné velikosti

Pes systematicky prohledává dle pokynů psovoda prostor 50-60 x 80-90 kroků a to prověřením min. 3 zástěn či krabic. V poslední z nich je sedící osoba umístěná tak, aby byla co nejméně pozorovatelná při provádění průzkumu.

8. Označení osoby.

Pes bez pomoci označuje osobu vyštěkáváním. Psovod, který postupuje po ose prozkoumávaného prostoru, přitom zůstává stát a může ke psu až na pokyn rozhodčího. Psovod psa usměrní k noze.

9. Klid při kontrole osoby

Psovod odloží psa vleže cca 3m od osoby. Provede kontrolu zdravotního stavu osoby. Poté osobu podepře, psa usměrní k noze a dojde s osobou k ose prohledávání, kde ji předá vedoucímu zkoušek. Pes v průběhu cviku nesmí napadat ani obtěžovat nalezenou osobu – soustavné štěkání je chybou.

10. Označení osoby ležící v úkrytu mezi 3 ohni.

Pomůcky: v této části pro průzkum lze použít stejné pomůcky jako v úvodu bloku, jen zástěny (min.3) musí být položeny. Pod poslední z nich leží, hlavou k zemi, nehybně osoba. Kolem poslední zástěny jsou ve vzdálenosti cca 10m 3 ohně. Ohni se rozumí zapálená textilie v plechové nádobě nasáknutá hořlavinou typu benzin, nafta. Hořlavina nesmí být v přebytku, aby nevybuchovala a nemohla se vylít. Plechovka je upevněna na kovovém nebo dřevěném kolíku, kterým je fixována v zemi. Nedostatečné jsou komerčně prodávané louče. Při provádění této části zkoušky je třeba bedlivě dodržovat požární a bezpečnostní zásady (manipulace s ohni je zakázána mladistvím do 18 let).

Na pokyn rozhodčího pokračuje průzkum terénu, opět ve 3 směrech (hodnoceno k položce 7).

Označení osoby probíhá stejně jako v položce 8.

11. Klid při kontrole osoby

Psovod odloží psa vleže cca 3m od osoby. Provede kontrolu zdravotního stavu osoby. Poté osobu podepře, psa usměrní k noze a dojde s osobou k ose prohledávání, kde ji předá vedoucímu zkoušek. Pes v průběhu cviku nesmí napadat ani obtěžovat nalezenou osobu – soustavné štěkání je drobnou chybou.

DOPORUČENÍ pro pořadatele!

Vzhledem k tomu, že pomocníci ve speciálních cvicích nejsou chráněni figurantskými obleky a na zkoušky mohou nastupovat i psovodi z jiného než domácího KK, doporučujeme před zahájením zkoušek provést kontrolu na agresivitu psů. Pomocníky mohou být jen plnoletí členové KK z vlastního rozhodnutí a na vlastní nebezpečí!

Příloha:

- tvary stop
- rozlišování předmětů
- blok vyhledávání osob

Schváleno ÚKOZ ve formě Řádu ochrany zvířat dne 6.5.2008, na 114. zasedání pod
č.j.:11256/2008-10001.

Schváleno ČMKU dne 9.4.2009, zápis č.24, usnesení č.84/04/09